

Spomini na Zagreb.

III.

„Hrvatski školski muzej“.

Opisu šolskega muzeja naj še sledi nekaj črtic o njegovem postanku in otvoritvi njegovemu.

Otvorili so „Hrvatski školski muzej“ dne 19. velikega srpana 1901., tistega dne so naši tovariši onkraj Sotle slavili tridesetletnico obstanka „Hrv. ped. književnog zbora.“

Podlaga muzeju so izložbe raznih predmetov, ki se tičejo šolstva, pouka in vzgoje. Take izložbe so prirejali v prejšnjih letih. Ob prvi občini hrv. učiteljski skupščini so razstavili mnogovrstna učila — ki jih je „Hrv. ped. knjiž. zbor“ shranil — ravnotako prilično otvoritve novega kr. moškega učiteljskega. Največ pa je pripomogla k ustanovitvi muzeja kr. dež. vlada, in sicer oddelek za bogočastje in nauk, ki je darovala za muzej prekrasno pohištvo iz hrastovine in vse razstavljene predmete, kar je bilo v Parizu na svetovni razstavi in je sedaj večinoma v že omenjeni „Pariški sobi“. Tako, kakor se je hrvaška vlada pobrigala za dobro urejeno in res krasno izložbo v Parizu in s tem vsemu svetu pokazala vrline šolstva Hrvaške in Slavonije, je storila malokatera druga vlada. V priznanje tega pa je isto tudi bilo odlikovano z „veliko nagrado“ (Grand Prix).

Idejo, ustanoviti šolski muzej, je na glavni skupščini „Hrv. ped. knjiž. zbora“ dne 18. sušca 1900 sprožil društveni predsednik Anton Cuvaj, in v seji upravnega odbora dne 10. listopada istega leta so izdelali načrt ureditve muzeja. V sodelovanje so bili pozvani vsi učitelji in prijatelji narodne prosvete.

Poslali so nato tajnika g. Jos. Kirina na Dunaj, v Gradec, v Budapešto in v Beligrad, da prouči in pregleda uredbo tamošnjih muzejev.

Naprosili so vse znamenitejše izdelovalce in zalagatelje učil Avstro-Ogrske in izven monarhije, da se udeleže s svojimi izdelki razstave v muzeju. Mnogo predmetov pa so poslali učiteljstvo in drugi podpiratelji šolstva. Tudi „Hrv. ped. knjiž. zbor“ je dal svojo zbirko učil na razpolaganje ter je nabavil še marsikaj na lastne stroške.

Gmotno so pa podpirali podjetje mesto Zagreb (600 K), Zaveza hrv. učiteljskih društev (1250 K), Hrv. ped. knjiž.

zbor (1297 K), razne občine, zavodi, korporacije, posamezni rodoljubi in zlasti učiteljstvo. Učiteljska društva so prirejala po vsi domovini koncerte, veselice i. t. d. v korist muzeju.

Največ je pa žrtvovala za muzej deželna vlada. Ne le, da je dala vse v Parizu razstavljene predmete in pohištvo, ampak tudi gmotno je jako podpirala to velevažno podjetje in je osigurala muzeju stalne letne podpore 1000 K.

Na dan slovesne otvoritve se je zbrala v prostorih muzeja ne le velika množica učiteljstva od blizu in daleč, temveč tudi vlada, razna književna društva i. t. d. bila so zastopana, manjkalo pa seveda ni za prosveto naroda vnetih rodoljubov in dičnih dam.

Ne bom dneva otvoritve opisoval, zakaj o istem je svojedobno itak poročal „Učiteljski Tovariš.“

Šolski muzej je brezplačno odprt vsako nedeljo in četrtek od 10—12 ure dopoldne; tuji učitelji si lahko ogledajo zavod vsako dobo, ako se javijo čuvaju muzeja g. Jos. Medvedu, učitelju deželne gluho-nemnice v Iliei št. 83.

Uprava muzeja posreduje tudi pri nabavi učil. Na ta način dobivajo posamezne šole uporabna in najboljša učila in to po nižji ceni kakor pri trgovcih.

Kdor se zanima še bolj za muzej, naj si naroči imenik, v katerem so vsi razstavljene predmeti natančno navedeni in so vse sobe muzeja predočene po slikah.

Želeli bi bilo, da bi se tudi naš šolski muzej razvijal v isti meri kakor hrvaški.

Tebi pa, dragi tovariš in cenjena tovarišica, ne bo žal, ako prilično poletiš v Zagreb in žrtvuješ nekaj novcev ter si ogledaš to zrcalo šolstva Hrvaške in Slavonije. (Dalje.)

Hrv. školski muzej v Zagrebu. Soba št. III.

Splošna navodila v odvracanje jetike.

(Dalje.)

Pljuvanje na tla je manj škodljivo na prostih cestah in prostorih, ker tuberkelni bacili na prostem kmalu poginejo vsled vpliva solčne svetlobe in vsušenja. Tembolj pogubeno pa je v zaprtih, obljudenih in močno obiskanih prostorih.

Zato je nujno potrebno, da se odpravi ta slaba navada potom odgoje ljudstva toliko z uporabo vpliva vseh omikancev